

РІШЕННЯ

вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з питання порядку денного «Стан забезпечення якості освітньої діяльності, якості вищої освіти та академічної доброчесності в університеті»

м. Одеса

від 27 червня 2024 року

Заслухавши й обговоривши доповіді першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи проф. О. А. Копусь та проректора з наукової роботи проф. Г.В. Музиченко, учена рада констатує, що забезпечення якості освітньої діяльності, якості вищої освіти та академічної доброчесності в університеті відбувається на задовільному рівні та сприяє формуванню культури якості й доброчесності учасників освітнього процесу в університеті. Забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є визначальним чинником стратегічного управління освітньою діяльністю університету. Гарантія надання якісних освітніх послуг спільно із загальною політикою та стратегією розвитку університету забезпечує відповідність національним стандартам якості освіти.

Для забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в університеті створено відповідну нормативно-правову базу, що врегульовує діяльність внутрішньої системи забезпечення якості на всіх рівнях вищої освіти, за якими здійснюється підготовка здобувачів в університеті. Забезпечення якості вищої освіти відбувається на всіх рівнях управління – від ректора до викладача та здобувача вищої освіти.

Станом на 22.06.2024 року загальна кількість студентів склала 4827 ос., з них за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти – 3679 ос. (з яких 52 іноземці), за другим (магістерським) рівнем – 1148 ос. (з яких 214 іноземці); аспірантів – 225 ос. (з яких 111 ос. – вступники 2023 року). У 2023/2024 н. р. підготовка бакалаврів здійснюється за 32, магістрів – за 18 спеціальностями та предметними спеціальностями, докторів філософії – за 12 освітньо-науковими програмами та 11 спеціальностями. На початок навчального року 4 ОНП були акредитовані, упродовж року 1 ОНП («Мистецька педагогіка вищої освіти») пройшла акредитацію та отримала сертифікат на 5 років, 6 ОНП отримали умовну (відкладену) акредитацію за спрощеною процедурою на 1 рік.

Освітній процес здійснено в змішаній формі з урахуванням принципу студентоцентрованого навчання за освітніми програмами, які щорічно проходять процедуру внутрішнього моніторингу та громадського обговорення, участь в якому беруть усі охочі в різноманітних формах (рецензування, участь в засіданнях кафедр, опитуваннях, повідомлень на вебсайті університету тощо). Організацію освітнього процесу в звітному періоді здійснено відповідно до затверджених навчальних планів з дотриманням визначеної структурно-логічною схемою кожної ОП послідовністю викладення ОК. За всіма ОП дотримано вимогу щодо відведення не менше як 25% обсягу освітньої складової на дисципліни вільного вибору, каталог яких щорічно оновлюється та передбачає можливість обрати дисципліну з інших спеціальностей та рівнів освіти.

Ключовим елементом системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та управлінської діяльності університету був моніторинг забезпечення якості освіти, левова частка якого припала на Комісію з якості освіти, Наукову раду, Центр забезпечення якості освіти.

Основна мета внутрішнього моніторингу полягала у визначенні тенденцій розвитку якості освіти в Університеті, оцінюванні відповідності фактичних результатів освітньої

діяльності заявленим цілям, аналізі причин відхилень від цих цілей, а також у розробленні прогнозів та пропозицій для покращання якості вищої освіти.

Для виявлення стану забезпечення якості вищої освіти у 2023/2024 н. р. здійснено: моніторинг та перегляд освітніх програм; анкетування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, роботодавців, випускників, результати яких обговорено на засіданнях вченої ради університету, вчених радах факультетів/навчально-наукових інститутів, засіданнях кафедр, комісій з якості освіти факультетів/ навчально-наукових інститутів, оприлюднено на офіційному вебсайті Університету; перевірено навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу; функціонування системи запобігання та виявлення академічної недобросовісності; здійснено контроль за якістю знань здобувачів вищої освіти, якістю методів викладання і навчання (через відвідування занять завідувачами кафедр, відкриті лекції, семінарські, практичні заняття та їх обговорення).

У звітному періоді розроблено рекомендацій щодо покращання якості освітньої діяльності та вищої освіти; підготовлено та поширено через корпоративну мережу Microsoft Office 365 оновлене інформаційне відео «ЛКНЕП: культура якості та академічна свобода здобувачів» для здобувачів вищої освіти для поглиблення знань з понять культури якості в Університеті та основних положень академічної свободи здобувачів вищої освіти як учасників освітнього процесу; здійснено низку інших заходів; проведено семінар з гарантантами, членами робочих груп, науково-педагогічними працівниками, які реалізують ОП, щодо підготовки проєктів ОП з урахуванням всіх чинних вимог та потреб на ринку праці; обговорено проєкти Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» та «Вчитель закладу загальної середньої освіти» і Професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти»; зміни до стандартів вищої освіти зі спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 016 Спеціальна освіта, 053 Психологія, 231 Соціальна робота за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, пов'язані з реалізацією стратегії безбар'єрності. Для студентів проведено низку гостьових лекцій та майстер-класів провідними науковцями, роботодавцями, фахівцями-практиками.

У 2023/2024 н. р. у результаті перегляду ОП підготовлено нові редакції 31 ОПП бакалаврського та 18 ОПП магістерського рівнів вищої освіти. Розроблено 2 нові ОПП бакалаврського, 4 ОПП та 3 ОПП магістерського рівнів вищої освіти.

Під час перегляду та розроблення нових ОП увагу було зацентровано на:

- відповідності змісту ОП стандартам вищої освіти (Національній рамці кваліфікацій), професійним стандартам (за наявності);
- залученню до перегляду/розроблення ОП здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів;
- залучення до рецензування ОП зовнішніх експертів відповідної кваліфікації;
- структуруванні інформації про можливості вітчизняної та міжнародної мобільності;
- повноті змісту ОП для досягнення цілей і ПРН;
- збільшенні питомої ваги практичної підготовки в ОП, зокрема в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка;
- дотриманні процедури затвердження ОП тощо.

Перегляд ОП забезпечує їх удосконалення, якість, і, зрештою, успішну акредитацію.

За звітний період здійснено моніторинг якості підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями 4 ОПП спеціальності 014 Середня освіта (Математика), організації та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу за 4 ОПП спеціальності 012 Дошкільна освіта (результати моніторингу обговорено на засіданнях вченої ради університету й ухвалено відповідні рішення). На засіданнях Комісії з якості освіти розглянуто питання навчально-методичного забезпечення освітнього процесу в дистанційній формі навчання 4 ОПП за спеціальністю 053 Психологія; проаналізовано зміст робочих програм і силабусів усіх навчальних дисциплін, передбачених робочими навчальними планами на 2023/2024 н. р. на предмет їх відповідності до встановлених цілей в ОП і очікуваних результатів навчання. Метою

моніторингу РПНД було оцінювання забезпечення якості викладання, заохочення студентів до активної участі в освітньому процесі. З'ясовано, що робочі програми навчальних дисциплін і силабуси укладено відповідно до чинних в університеті норм та рекомендацій з навчально-методичного забезпечення.

Значну увагу було приділено практичній підготовці студентів. В університеті застосовано різноманітні форми та види практик, що дає змогу здобувачеві вищої освіти за час навчання стати конкурентоспроможними на ринку праці. Зміст і послідовність практичної підготовки визначено наскрізними та робочими програмами практичної підготовки, які розробляють кафедри на основі чинного законодавства, освітніх програм та навчальних планів.

Забезпеченню високого рівня якості вищої освіти сприяє академічна мобільність студентів. У 2023/2024 н. р. у програмах зовнішньої (міжнародної) академічної мобільності взяли участь 170 студентів бакалаврату та 39 – магістратури. Учасниками програм внутрішньої (національної) академічної мобільності стали 10 студентів бакалаврського та 17 – магістерського рівнів вищої освіти. У міжнародній грантовій та проєктній діяльності взяли участь 16 здобувачів магістерського ступеня; 5 здобувачам магістерського та 13 бакалаврського ступенів було визнано та зараховано результати навчання, здобуті в неформальній освіті; 1 студент бакалаврату і 7 магістратури пройшли онлайн-курси на платформі Udeemy.

Для забезпечення формування індивідуальної освітньої траєкторії студентів, починаючи із жовтня 2023 р., на кафедрах проведено роботу з укладання якісних переліків вибіркового компоненту на 2024/2025 н. р. Комісія з якості освіти проаналізувала стан забезпечення вибору дисциплін, публічність цієї процедури і констатувала позитивні зрушення щодо актуальності запропонованих дисциплін до вибору студентів та їх презентацій.

За звітний період 39 студентів денної та 25 заочної форм навчання соціально-гуманітарного факультету пройшли навчання за сертифікатними програмами («Психологія сексуальності з основами сексології» та «Позитивна психотерапія»).

Відповідно до затвердженої процедури впродовж лютого-квітня 2024 р. Центр забезпечення якості освіти здійснив супровід анкети з вибору дисциплін для студентів та процес формування вибіркового складника на 2024/2025 навчальний рік.

Для поглиблення знань здобувачів вищої освіти в межах опанування вибіркового складника дисциплін у 2023/2024 за третім (освітньо-науковим) рівнем освіти запроваджено дві сертифікатні програми: «Технології розробки, апробації та адаптації психодіагностичних інструментів» (8 кредитів ЕКТС) та «Сучасні технології, методи та техніки в практичній діяльності психолога» (8 кредитів ЕКТС), навчання за якими пройшли 5 аспірантів спеціальності 053 Психологія в межах вибіркового складника дисциплін, у 2024/2025 н. р. зазначені сертифікатні програми обрали для вивчення 15 осіб.

Із метою моніторингу якості підготовки докторів філософії, зокрема наукової складової ОНП, з 2022 року в університеті функціонує Наукова рада. У звітному 2023/2024 н.р. відбулося 6 засідань Наукової ради, на яких розглядалися проєкти ОНП на предмет відповідності стандартам вищої освіти (для спеціальностей 033 Філософія, 052 Політологія, 053 Психологія), потребам регіонального ринку праці, унікальності програм, якості дослідницької підготовки, обговорення рекомендацій, висловлених Нацагенством під час акредитації ОНП тощо. Усі 12 ОНП з підготовки докторів філософії пройшли процедуру громадського обговорення зі стекголдерами, були узгоджені з Комісією з якості освіти та Науковою радою та затверджені рішенням вченої ради університету в січні 2024 року.

У звітному році внутрішній моніторинг якості підготовки докторів філософії здійснювався за науковими напрямками «Суспільні науки» (7 ОНП), «Гуманітарні науки» (3 ОНП) та «Природничі та математичні науки» (2 ОНП). Спільними зусиллями гарантів були розроблені форми для внутрішнього моніторингу якості підготовки докторів філософії, за якими вперше у 2024 році проведено самооцінювання освітньої та наукової

діяльності за кожною ОНП з подальшим узагальненням показників за напрямом та загалом за третім рівнем вищої освіти в університеті. Результати такого моніторингу розглядалися на засіданнях Наукової ради та Вченої ради університету у квітні – травні 2024 року.

Проведений моніторинг дозволяє стверджувати, що освітня та наукова складові підготовки докторів філософії за всіма ОНП здійснюється із дотриманням всіх стандартів за тими спеціальностями, де вони затверджені МОН України, та у відповідності до критеріїв, які висуває Національне агенство забезпечення якості вищої освіти до якості освітніх програм під час акредитації.

Значна увага в забезпеченні якості підготовки докторів філософії відводилася роботі зі стекголдерами, коло яких щорічно розширюється. Для активізації роботи з залучення стекголдерів до реалізації освітньо-наукового процесу у 2023/2024 році продовжила своє функціонування програма «Гостьовий лектор» із щосеместровим плануванням аудиторних занять за участю знаних представників академічної спільноти та фахівців-практиків. Загалом у звітному році проведено більше 50 аудиторних занять із залученням стейкголдерів, інформація про які вчасно висвітлювалася через офіційний вебсайт університету та соціальні мережі. Для отримання зворотного зв'язку розроблений опитувальник з вивчення думки стейкголдерів, які долучалися до аудиторних занять та/або наукового консультування, про якість організації освітньо-наукового процесу за конкретною ОНП. Результати опитування свідчать про готовність стейкголдерів до участі в різних заходах, консультуванні аспірантів щодо практичної (експериментальної) частини дисертаційних досліджень тощо.

У 2023/2024 році значна увага приділялася удосконаленню практичної складової підготовки докторів філософії у межах обов'язкової для всіх ОНП науково-педагогічної практики, а також інших видів практики: науково-дослідна (ОНП «Психологія») та мистецька (ОНП «Мистецька педагогіка вищої освіти» та ОНП «Середня освіта (Музичне мистецтво»)), спрямовані на розвиток дослідницьких та фахових компетентностей за спеціальністю. Для їх забезпечення розроблено відповідні положення та документи звітності. Усі 100% здобувачів 2-го року навчання успішно пройшли практику та прозвітували у встановлений спосіб на кафедрах про результати її проходження.

Для вивчення ступеня задоволення здобувачів вищої освіти організацією освітнього процесу, якості викладання тощо в університеті здійснюється щосеместрове опитування здобувачів вищої освіти, результати яких доводяться до відома гарантів ОП, директорів інституту, деканів факультетів та оприлюднюються в узагальненому виді на офіційному вебсайті університету.

Вагомою складовою забезпечення якості вищої освіти є розвиток кадрового потенціалу університету. Усі освітні програми, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, забезпечені штатними науково-педагогічними працівниками, кваліфікація яких відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Значна увага приділяється професійному розвитку науково-педагогічних кадрів, для чого в університеті функціонує Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери, діє програма корпоративного навчання, надається можливість вивчати іноземні мови із складанням іспитів на рівень володіння мовами (англійська, китайська) тощо. Усі штатні НПП вчасно проходять підвищення кваліфікації в межах не менше 180 годин на 5 років, як в українських ЗВО та наукових установах, так і за кордоном. Вживаються заходи щодо морального та матеріального стимулювання НПП. Зокрема, в поточному навчальному році нагородами різного рівня відзначено 17 співробітників університету, подяками університету - 169. Трьом викладачам-стажистам університету надано право на здобуття наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою.

Для забезпечення поєднання навчання та дослідження при організації освітнього процесу за всіма ОП та рівнями освіти. Для цього в університеті створено науково-дослідну інфраструктуру, до якої входять 48 наукових гуртків, 17 науково-дослідних лабораторій та

4 центри, ведеться робота щодо удосконалення їх діяльності, залучення здобувачів вищої освіти до спільних з науково-педагогічними працівниками досліджень. Щорічно в університеті проводяться наукові заходи (конференції, форуми, семінари тощо), на яких здобувачі вищої освіти можуть проводити апробацію своїх наукових розвідок. Для здобувачів наукового ступеня доктора філософії створені умови для публікації наукових статей у 8 фахових наукових виданнях групи Б та 2 міжнародних виданнях, засновником яких є університет.

Для забезпечення дотримання вимог академічної доброчесності продовжено практику перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти та перевірки монографій на наявність текстових запозичень за допомогою ліцензованої системи StrikePlagiarism. Загалом, за 2023/2024 н. р. в системі Strikeplagiarism перевірено на наявність текстових запозичень 2 906 документів, із них: курсових робіт – 1 586; бакалаврських робіт – 60; магістерських робіт – 1000; дисертацій доктора філософії – 29; докторських дисертацій – 3; монографій – 5; статей – 81, тематичних досліджень – 6; інше – 73. Також 30 наукових робіт було перевірено у системі Unichек. Більшість студентів та усі викладачі мають особистий профіль у системі Strikeplagiarism для зручного та віддаленого користування системою перевірки.

Вжито заходів з популяризації культури академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу у вигляді низки лекцій для першокурсників з основ академічної доброчесності, кураторських годин, заходів в межах Тижня доброчесності, Днів науки-2024. У 2024 році за ініціативи Групи сприяння академічній доброчесності та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених вдруге проведено конкурс «Є доброчесність» та визначено переможців за трьома номінаціями «Доброчесна курсова робота», «Доброчесна студентська наукова робота», «Доброчесне дисертаційне дослідження». Вибір переможців ґрунтувався на аналізі звітів подібності, згенерованих системою StrikePlagiarism, списку використаних джерел та коректного цитування.

Здійснювалися заходи з популяризації неформальної освіти, академічної мобільності учасників освітнього процесу, міжнародної грантової та проектної діяльності. У звітному році більше 50 аспірантів мали досвід проходження онлайн-курсів на різних освітніх платформах, 5 аспірантів мали досвід участі в міжнародних проєктах, 27 аспірантів скористалися правом на міжнародну академічну кредитну мобільність за 3 програмами, більше 10 – національну.

Учена рада ухвалює:

1. Уважати стан реалізації із забезпечення якості освітньої діяльності, якості вищої освіти та академічної доброчесності в університеті задовільним.
2. Ужити заходів щодо покращання якості освітнього процесу на ОП через:
 - оновлення методичного забезпечення організації освітнього процесу;
 - посилення роз'яснювальної роботи серед здобувачів вищої освіти щодо їхнього права на визнання та зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті.

Термін – постійно.

Відп.: гаранті ОП, завідувачі кафедр,
директори інститутів/декани факультетів.

3. Оновлювати інформацію на офіційному вебсайті Університету про основні заходи, що забезпечують якість освітнього процесу, вищої освіти та академічної доброчесності в університеті відповідно до визначених сфер відповідальності.

Термін – постійно.

Відп.: керівники структурних підрозділів.

4. Популяризувати програми академічної мобільності серед учасників освітнього процесу.

Термін – постійно.

Відп.: гаранті ОП, завідувачі кафедр,
директори інститутів/декани факультетів,
відділ міжнародних зв'язків.

5. Посилити роботу зі стейкхолдерами ОП у частині розширення їх кола із числа фахівців-практиків, органів публічної влади та управління, громадських організацій, залучення їх до внутрішніх процедур моніторингу якості ОП та участі в освітньому процесі.

Термін – постійно.

Відп.: гаранті ОП, завідувачі кафедр.

6. Забезпечувати інтернаціоналізацію освітньої діяльності за ОП, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в університеті.

Термін – постійно.

Відп.: гаранті ОП, завідувачі кафедр,
директори інститутів/декани факультетів,
відділ міжнародних зв'язків.

7. Для спрощення процедури формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти запровадити систему електронного запису на вибіркові освітні компоненти.

Термін – до 30.06.2025.

Відп.: проректори за напрямками роботи,
навчально-методичний відділ, відділ
аспірантури та докторантури, відділ нових
інформаційних технологій.

8. Здійснити заходи із запровадження в університеті підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою навчання.

Термін – до 30.06.2025.

Відп.: проректори за напрямками роботи,
юрисконсульт, навчально-методичний
відділ, декани факультетів/директори
інститутів, гаранті ОП.

9. Контроль за виконанням цього рішення покласти на проректорів за напрямками роботи.

Голова вченої ради

Андрій КРАСНОЖОН

Учений секретар

Зоя АТАМАНЮК